

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Czarnecka

Sędziowie: SO Beata Woźniak (spr.)

SO Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2017 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku B. S.

o wykreślenie hipoteki

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię

na postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 16 listopada 2016 roku

o sygn. dz.kw (...)

postanawia:

oddalić apelację.

Beata Woźniak Anna Czarnecka Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu oddalił wniosek B. S. o wykreślenie hipoteki umownej zwykłej z księgi wieczystej (...).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji wskazał, iż dnia 7 listopada 2016 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o wykreślenie z księgi wieczystej hipoteki umownej zwykłej w kwocie 150 zł ustanowionej na rzecz Banku Spółdzielczego (...)w P.. Jako podstawę wykreślenia, wnioskodawczyni wskazała spłacenie długu zabezpieczonego hipoteką, a tym samym jej wygaśnięcie, wykreślenie wierzyciela z Krajowego Rejestru Sądowego na skutek ukończenia postępowania upadłościowego oraz brak następcy prawnego wierzyciela. Do wniosku zostały dołączone: bankowy dowód wpłaty – spłaty kredytu, zaświadczenie z KRS o wykreśleniu podmiotu oraz postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 grudnia 2008 roku w sprawie sygnaturze (...), stwierdzające ukończenie postępowania upadłościowego Banku Spółdzielczego (...)w P..

Sąd Rejonowy, odwołując się do treści art. 31 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, wskazał, iż w niniejszej sprawie podstawą wykreślenia hipoteki byłyby oświadczenie wierzyciela wyrażające zgodę na wykreślenie hipoteki z podpisem notarialnie poświadczonym. Jeżeli natomiast właściciel nieruchomości nie wie albo nie może ustalić, kto jest wierzycielem, zgodnie z art. 99 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, wykreślenie hipoteki następuje na wniosek właściciela nieruchomości na podstawie prawomocnego postanowienia sądu o zezwoleniu na złożenie

do depozytu sądowego ze zrzeczeniem się odebrania jej z powrotem, bądź wytoczyć postępowanie o ustalenie, że wierzytelność wygasła.

Z uwagi na fakt, że wnioskodawca powyższych dokumentów nie przedłożył, Sąd Rejonowy uznał, iż istnieje przeszkoda to dokonania wpisu w rozumieniu art. 626 (9) k.p.c. w i wniosek oddalił.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła wnioskodawczyni, zarzucając:

- Naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 94 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, poprzez jego niezastosowanie polegające na błędnym nieuwzględnieniu wygaśnięcia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką,
- Naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 626 (8) § 2 k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieuwzględnieniu faktów i okoliczności związanych z upadłością wierzyciela hipotecznego, zakończeniem bez następców prawnych postępowania upadłościowego oraz wykreśleniem wierzyciela z rejestru przedsiębiorców,
- Naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i niedokładne wyjaśnienie podstaw postanowienia oraz przytoczenie niewłaściwych przepisów prawa.

W konkluzji apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i dokonanie wpisów w księdze wieczystej zgodnie z wnioskiem oraz zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje wg norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko, apelująca wskazała, iż Sąd Rejonowy błędnie uznał, że podstawą wniosku o wykreślenie hipoteki jest tylko fakt spłaty długu. We wniosku bowiem wyraźnie wskazano, że wierzytelność nie tylko została spłacona, ale że przestał istnieć sam wierzyciel – co za tym idzie wygasła wierzytelność, a więc zostały spełnione przesłanki z art. 94 kwh. Jak wskazała apelująca, żaden następca prawny wierzyciela do dnia dzisiejszego nie został ustanowiony – wynika to poniekąd z treści zarówno uzasadnienia postanowienia sądu upadłościowego, jak i z treści księgi wieczystej, w której następca prawny się jej nie ujawnił.

Jednocześnie apelująca wskazała, że postanowieniem Sądu Rejonowego (...) z dnia 30 stycznia 2015 roku, sąd oddalił wniosek o zezwolenie na złożenie przedmiotu sporu do depozytu, wskazując, iż utrata bytu prawnego przez wierzyciela, z której nie ma następcy prawnego, skutkuje wygaśnięciem przysługujących mu wierzytelności. Nadto dodała, że nie jest możliwe skuteczne przeprowadzenie postępowania z powództwa o ustalenie, że wierzytelność wygasła – brak jest bowiem podmiotu którego można, by pozwać w tej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Z treści uzasadnienia apelacji wynika, że apelująca nie kwestionuje, iż przedłożona przez nią kserokopia bankowego dowodu wpłaty nie może stanowić podstawy wykreślenia hipoteki. Dokumentem stanowiącym podstawę wykreślenia hipoteki w sytuacji spłaty wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, jest oświadczenie banku wydane w trybie art. 95 pr.bank., ewentualnie oświadczenie syndyka masy upadłości z notarialnie poświadczonym podpisem. Takich dokumentów apelująca nie złożyła. Nadto zauważyć należy, iż przedłożona kserokopia dokumentu nie pozwala stwierdzić z jakiego tytułu została dokonana wpłata tzn czy dotyczyła wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie.

Odnosząc się do kwestii wygaśnięcia wierzytelności na podstawie art. 94kwh, należy wskazać, że apelująca słusznie wskazała, iż utrata bytu prawnego wierzyciela hipotecznego w sytuacji jego likwidacji i braku następstwa prawnego skutkuje wygaśnięciem wierzytelności (w tym wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie), bowiem z chwilą

prawomocnego wykreślenia osoby prawnej z KRS traci ona osobowość prawną, a tym samym zdolność prawną. Od tej chwili nie może być podmiotem praw wynikających ze stosunków zobowiązaniowych łączących ją dotychczas z innymi podmiotami prawa. W takiej sytuacji, podstawę wykreślenia hipoteki przysługującej nieistniejącemu już podmiotowi może stanowić postanowienie sądu rejestrowego o wykreśleniu podmiotu z rejestru (tak też postanowienie SN 30 czerwca 2016 roku, I CSK 435/ 15, Legalis).

Nieco odmiennie przedstawia się sytuacja wykreślenia z KRS wierzyciela po ukończeniu postępowania upadłościowego. Wykreślenie wierzyciela po ukończeniu postępowania upadłościowego, na którego rzecz została wpisana hipoteka nie oznacza automatycznie wygaśnięcia zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności. Losy tej wierzytelności powinny wynikać z dokumentów zawartych w aktach sprawy upadłościowej. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 22 kwietnia 2016 roku, w sprawie II CSK 402/15, Legalis).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanego orzeczenia, fakt utraty podmiotowości prawnej przez wierzyciela, którego wierzytelność zabezpiecza wpisana hipoteka nie oznacza automatycznie wygaśnięcia zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności, bowiem mogła ona zostać przelana na inną osobę o czym dłużnik rzeczowy nie został powiadomiony. Wierzytelność stanowiąca składnik masy upadłości, skoro nie została ściągnięta od wnioskodawczyni mogła zostać zbyta w ramach likwidacji tej masy – taki jest bowiem cel postępowania upadłościowego. Dopiero analiza dokumentów zawartych w aktach sprawy upadłościowej - do której w żaden sposób nie odwoływała się apelująca, wskazując jedynie, że wierzyciel nie ujawnił się - może dać podstawę do twierdzenia, że wierzytelność zabezpieczona hipoteką wygasła.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. apelację oddalił.

Beata Woźniak Anna Czarnecka Ryszard Małecki